

14.2.6. Adjektivoj

Diferencigon de genro ĉe adjektivoj transprenis neniu el la pritraktataj sistemoj. Ili uzas unuecan formon, en ESP kaj IDO kun regula finaĵo **-a**, ĉe aliaj sistemoj troviĝas diversaj finaĵoj, ofte **-e**. LSF kaj INT ne bezonas pluralfinaĵon, OCC kaj IDO transprenas la latinan **-i** kiel unu el la ebloj, NOV havas **-is** kaj ESP **-j** kiel ĉe substantivoj. ESP uzas la akuzativan **-n**, aliaj sistemoj nedeklinacias adjektivojn.

Komparado okazas helpe de partikuloj. LSF kaj INT transprenas la latinan **plus**. OCC, NOV kaj IDO mallongigas ĝin en **plu** kaj ESP ŝanĝas ĝin en **pli**. Interesa estas la sekva procedo: por superlativo uzas LSF formon **maximo**, plej proksime al la latina, sekvas IDO kun la formo **maxim** kaj OCC, kiu mallongigas ĝin en **max**. INT kaj ESP uzas la artikolon laŭ la ekzemplo de latinidaj lingvoj (**le plus** kaj **la plej**), NOV eĉ kombinas ambaŭ eblojn (**li maxim**). Ekzistas ankaŭ mala komparado kun partikuloj **minus**, **minimus**, kiun en diverse adaptita formo uzas ĉiuj sistemoj – en ESP adekvate **malpli**, **malplej**, aŭ kun prefikso **mal-** ĉe adjektivo (malpli granda = pli malgranda). Neregulaĵojn de la latina komparado transprenas parte INT, superlativon absolutan havas OCC (sufikso **-issim**) kaj IDO (analize).

14.2.7. Pronomoj

Romanigitan formon de la pronomo **ego** transprenas ambaŭ naturalismaj projektoj (INT **io** kaj OCC **yo**), aliaj sistemoj eliras el la latina akuzativo. Formon **tu** havas konforme al la latina INT, OCC kaj IDO, LSF havas **te** (latina akuzativo) kaj ESP havas por la 2-a sg. kaj pl. **vi**. La 3-a sg. m. imitas la latinan **ille** (illo, ille, il, le, lu/ilu, li), la 3-a sg. f. transprenas **illa** krom ESP, kiu havas la germanecan **ŝi** – tian pronomon oni pli atendus ĉe NOV, pleje influita per nelatinidaj lingvoj, sed por la 3-a sg. f. ĝi havas **la** kiel aliaj latinidoj. La latinan **id** en la 3-a sg. n. havas LSF kaj OCC (en la formo **it**), INT inspiriĝas per **illud** kaj ambaŭ „miksitaj” naturalisme-aŭtonomaj sistemoj NOV kaj IDO havas neŭtran **le**, **lu**, IDO havas **olu**. ESP havas aprioran **ĝi**. La 1-a kaj la 2-a pl. montras ĉie latinajn influojn kaj la 3-a pl. modifas la pronomon **illi**. OCC kaj INT havas apartan akuzativon, resp. prepozician kazon, en aliaj lingvoj restas personaj pronomoj nedeklinacieblaj.

Posesivaj pronomoj estas videble influitaj per la latina, ESP kaj IDO regule formas ilin el personaj pronomoj per finaĵo **-a**. INT havas interesajn alternativajn formojn uzatajn kun la artikolo **le** (en latinidaj lingvoj temas pri memstaraj kaj nememstaraj pronomoj).

Kio koncernas pronomojn demonstrativajn, demandajn, relativajn, nedifinajn kaj negaciajn, oni uzas malpli grandan kvanton da ili ol ekzistis en la latina. Ekz. Peano parolas nur ĝenerale pri redukto de la aro da latinaj pronomoj, aliaj gramatikoj ne mencias la latinajn ekvivalentojn, tial la unuopaj signifoj ne precize korespondas al la latinaj. Kiel demonstrativon oni povas uzi ankaŭ artikolon aŭ adjektivon (ekz. „identa”). OCC, IDO kaj ESP havas la Romanan demonstrativan partikulon de la tipo „celui-**ci**” (OCC **ci**, IDO **ca**, ESP **ĉi**). La formo de interogativoj kaj relativaj korespondas al la latina, ofte kun redukto je unu formo por ĉiuj genroj. INT kaj NOV havas ankaŭ genitivon (genitivon oni povas konsideri ankaŭ la ESP formon **kies**), alie oni analize uzas prepozicion **de** (Peano havas eĉ por posesivaj pronomoj alternativojn **de me**, **de te**...). El nedifinaj pronomoj transprenas OCC „quisque unus” kiel **chascun**, NOV „quisque” > **chake**. ESP havas aprioran nedifinan partikulon **ajn**.